

Krótkie doniesienie – Short communication

Pluskwiaki różnoskrzydłe (Heteroptera) nowe i rzadkie dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej

PRZEMYSŁAW ŻURAWLEW^{1*} , GRZEGORZ GIERLASIŃSKI² 

¹ Projekt Orthoptera Polski, Żbiki 45, 63-304 Czermin; e-mail: grusleon@gmail.com; ² Zbiory Przyrodnicze, Wydział Biologii, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań; e-mail: ggierlas@gmail.com

*autor do korespondencji: grusleon@gmail.com

Abstract. [True bugs (Heteroptera) new and rare for the Wielkopolsko-Kujawska Lowland]. The note includes information on five rare species of true bugs, two of them (*Eremocoris fenestratus*, *Megalonotus hirsutus*) are new to the Wielkopolsko-Kujawska Lowland.

Key words: true bugs, Miridae, Rhyparochromidae, Tingidae, distribution, faunistics, new records.

W Polsce potwierdzono jak dotąd występowanie 776 gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera), należących do 44 rodzin (Gierlasiński i Taszakowski 2025). Stopień poznania ich rozmieszczenia w poszczególnych krainach jest nierównomierny, jednak na tle całego kraju Nizina Wielkopolsko-Kujawska jest stosunkowo dobrze rozpoznana (Gierlasiński 2018).

Na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej do najlepiej poznanych terenów należą okolice Poznania i Pleszewa (m. in. Korcz 2000; Gierlasiński i in. 2018; Gierlasiński 2021; Żurawlew i Gierlasiński 2020; Markiewicz i in. 2022).

W niniejszym doniesieniu przedstawiono nowe informacje o rozmieszczeniu pięciu rzadko spotykanych gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych. Dwa z nich to taksony nowe dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Przegląd gatunków

Deraeocoris annulipes (Herrich-Schaeffer, 1842) (Miridae)

– Przybrodzin [XU91], 6.07.2023, 1 ex., zarośla przy domkach letniskowych (leg. P. Żurawlew, det. G. Gierlasiński).

Gatunek występuje na modrzewiach, dorosłe postacie pojawiają się od połowy czerwca i na początku lipca (Gorczyca i Herczek 2002). W Polsce notowany na całym obszarze, poza Puszczą Białowieską, Wyżyną Małopolską i Wzgórzami Trzebnickimi (Gierlasiński i Taszakowski 2025). Na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej notowany wcześniej na trzech stanowiskach (Korcz 2000; Taszakowski i in. 2020; Żurawlew i Gierlasiński 2020).

Eremocoris fenestratus (Herrich-Schaeffer, 1839) (Rhyparochromidae)

– Kalisz [BC93], 3.08.2022, 1 ex., na chodniku przy starym ogrodzie (leg. P. Żurawlew, det. G. Gierlasiński).

Gatunek występuje w suchej ściółce pod liściastymi i iglastymi drzewami, spotykany był niekiedy również na obszarach zabudowanych (Péricart 1998a; Wachmann i in. 2007). Podawany z terenu Polski jedynie z czterech krain zoogeograficznych: Beskid Wschodni (Bury i Mazepa 2022), Sudety Zachodnie (Gierlasiński i in. 2021b), Śląsk Dolny (Lis i Hebda 2017; Gierlasiński i Regner 2018; Gierlasiński i in. 2019) i Śląsk Górny (Gierlasiński i in. 2025). Gatunek nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Megalonotus hirsutus Fieber, 1861 (Rhyparochromidae)

– Przybrodzin [XU91], 29.06.2022, 1 ex., sucha łąka i piaszczyska nad Jeziorem Powidzkim (leg. P. Żurawlew, det. G. Gierlasiński).

Wymagania siedliskowe gatunku, ze względu na małą liczbę znanych stanowisk, nie są do końca poznane. W Saksonii występował na suchym nasypie porośniętym świerkami i innymi drzewami (Dietze i in. 2006). W Polsce notowany w ośmiu krainach: Beskid Wschodni, Beskid Zachodni, Kotlina Nowotarska, Pieniny, Śląsk Dolny, Śląsk Górny, Wyżyna Krakowsko-Wieluńska i Wyżyna Lubelska (Gierlasiński i Taszakowski 2025). Stanowisko z Przybrodзина jest zarazem najbardziej na północ wysuniętym w Polsce. Gatunek nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

***Megalonotus sabulicola* (Thomson, 1870) (Rhyparochromidae)**

– Przybrodzin [XU91], 6.07.2023, 1 ex., ściółka pod świerkami przy domkach letniskowych (leg. P. Żurawlew, det. G. Gierlasiński).

Występuje na ugorach, przydrożach, wrzosowiskach, a nawet na słonoroślach (Péricart 1998b). Znany z rozproszonych stanowisk w całej Polsce, zlokalizowanych w 15 krainach (Gierlasiński i Taszakowski 2025). Na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej podawany z siedmiu stanowisk (Hebda i Rutkowski 2018, 2019; Gierlasiński 2021; Gierlasiński i in. 2018, 2020, 2021a; Markiewicz i in. 2022).

Piśmiennictwo – References

- Bury J., Mazepa J. 2022. Nowe dane o rozmieszczeniu lądowych pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) wybranych lokalizacji południowo-wschodniej i północno-wschodniej Polski – część 2. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **16**: 15–36.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.6459122>
- Dietze R., Münch M., Vogel D. 2006. Bemerkenswerte Funde von Wanzen in Sachsen (Heteroptera). *Sächsische Entomologische Zeitschrift* **1**: 2–32.
- Gierlasiński G. 2018. Analiza rozmieszczenia lądowych pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce na podstawie dotychczasowych danych. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **12**: 1–4.
- Gierlasiński G. 2021. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) z kolekcji Aliny Kasprowicz w Zbiorach Przyrodniczych Wydziału Biologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **15**: 15–25.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.4548173>
- Gierlasiński G., Regner J. 2018. *Eremocoris fenestratus* (Herrich-Schaeffer, 1839) (Heteroptera: Rhyparochromidae) – drugie stanowisko w Polsce wraz z wykazem pluskwiaków różnoskrzydłych zebranych w południowo-zachodniej Polsce. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **12**: 7–12.
- Gierlasiński G., Taszakowski A. 2025. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Polski. <https://heteroptera.us.edu.pl/index.html> [dostęp 29.07.2025]
- Gierlasiński G., Żurawlew P. 2023. Pierwsze stwierdzenia *Lamprodema maura* (Fabricius, 1803) (Hemiptera: Heteroptera: Rhyparochromidae) w Polsce. *Acta entomologica silesiana* **31** (online 023): 1–5.
- Gierlasiński G., Rutkowski T., Kojder D., Regner J. 2021a. Nowe dane o rozmieszczeniu pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Sudetach Zachodnich. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **15**: 71–82.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.4739637>
- Dictyonota strichnocera* Fieber, 1844 (Tingidae)**
- Przybrodzin [XU91], 6.07.2023, 1 ex., zarośla przy domkach letniskowych (leg. P. Żurawlew, det. G. Gierlasiński).
- Z terenu Polski podawany dotychczas z piętnastu krain, głównie w południowej Polsce. Z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej znany dotąd tylko z pięciu stanowisk (Scholtz 1847, 1850; Schumacher 1913; Stichel 1933; Lis 1996; Gierlasiński i in. 2023).
- Gierlasiński G., Żurawlew P., Markiewicz E., Rutkowski T., Melke A. 2018. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) powiatu pleszewskiego (Nizina Wielkopolsko-Kujawska). *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **12**: 13–28.
- Gierlasiński G., Rutkowski T., Orzechowski R., Taszakowski A., Woźniak A., Regner J., Kolago G., Stolarczyk T., Nowak J. 2019. Przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **13**: 19–48.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.2597533>
- Gierlasiński G., Kolago G., Taszakowski A., Miłkowski M., Regner J., Kojder D., Kowalczyk J.K., Grzywocz J., Burda M., Masłowski A., Rutkowski T. 2023. Przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – V. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **17**: 63–96.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.8239502>
- Gierlasiński G., Kolago G., Pacuk B., Taszakowski A., Syrratt M., Regner J., Itczak A., Żóralski R., Rutkowski T., Radzimkiewicz D., Kucza W., Ogłaza B. 2020. Przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – II. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **14**: 53–108.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.3763843>
- Gierlasiński G., Kolago G., Pacuk B., Taszakowski A., Syrratt M., Regner J., Żóralski R., Rutkowski T., Kania J., Kucza W., Miłkowski M., Masłowski A. 2021b. Przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – III. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **15**: 31–68.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.4671971>
- Gierlasiński G., Kolago G., Taszakowski A., Miłkowski M., Kojder D., Burda M., Olesiński M., Palinker D., Wierzbowski P., Czeczor S., Mackiewicz K., Grzywocz J., Szpalek A., Mika F., Rutkowski T. 2025. Przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – VI. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **19**: 11–41.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.15230662>

- Gorczyca J., Herczek A. 2002. Tasznikowate – Miridae. Podrodziny: Isometopinae, Deraeocorinae. *Klucze do oznaczania owadów Polski* **18**(6a): 31 ss.
- Hebda G., Rutkowski T. 2018. Lądowe pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Bydgoszczy. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **12**: 49–64.
- Hebda G., Rutkowski T. 2019. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) gminy Dopiewo (Nizina Wielkopolsko-Kujawska). *Fragmenta Naturae* **52**: 18–32.
- Korcz A. 2000. Pluskwiaki z rzędu różnoskrzydłych (Heteroptera) zebrane z drzew w aglomeracji miejskiej Poznania w 1999 roku. Część II. *Postępy w Ochronie Roślin* **40**(2): 475–478.
- Lis B. 1996. Tingidae of Poland – a faunistic review (Hemiptera: Heteroptera). *Annals of the Upper Silesian Museum, Entomology* **6-7**: 263–298.
- Lis B., Hebda G. 2017. *Eremocoris fenestratus* (Herrich-Schaeffer, 1839) w Polsce, z kluczem do oznaczania krajowych gatunków z rodzaju *Eremocoris* Fieber, 1860 (Heteroptera: Lygaeoidea: Rhyparochromidae). *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **11**: 85–88.
- Markiewicz E., Żurawlew P., Gierlasiński G. 2022. Nowe dane o pluskwiakach różnoskrzydłych (Heteroptera) powiatu pleszewskiego (Nizina Wielkopolsko-Kujawska) – część II. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **16**: 101–107.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.7026491>
- Péricart J. 1998a. Hemiptères Lygaeidae euroméditerranéens. Vol. 2. Faune de France **84B**. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 453 ss.
- Péricart J. 1998b. Hemiptères Lygaeidae euroméditerranéens. Vol. 3. Faune de France **84C**. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 487 ss.
- Scholtz H. 1847. Prodröm zur einer Rhynchoten-Fauna von Schlesien. *Übersicht der Arbeiten und Veränderungen Schlesischen Gesellschaft für Vaterländische Kultur* **1846**: 104–164.
- Scholtz H. 1850. Etwas über die Lebensweise der Tingideen. *Zeitschrift für Entomologie herausgegeben von dem Verein für schlesische Insektenkunde zu Breslau* **14**: 1–4.
- Schumacher F. 1913. Weitere Beiträge zur Hemipteren-Fauna der Provinz Posen. *Deutschen Entomologischen Gesellschaft* **6**: 670–674.
- Stichel W. 1933. Illustrierte Bestimmungstabellen der deutschen Wanzen. Berlin, Verlag naturwissenschaftlicher Publikationen, 499 ss.
- Taszakowski A., Bunalski M., Gierlasiński G. 2020. First records of *Deraeocoris ventralis* in Poland, with notes on distribution of Polish Deraeocorinae (Hemiptera: Heteroptera, Miridae). *Annals of the Upper Silesian Museum in Bytom, Entomology* **29**(online 005): 1–10.
- Wachmann E., Melber A., Deckert J. 2007. Wanzen. Band 3. Pentatomomorpha I. Aradidae, Lygaeidae, Piesmatidae, Berytidae, Pyrrhocoridae, Alydidae, Coreidae, Rhopalidae, Stenocephalidae. Tierwelt Deutschlands 78, Goecke & Evers, Keltern, 272 ss.
- Żurawlew P., Gierlasiński G. 2020. Nowe dane o pluskwiakach różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) powiatu pleszewskiego (Nizina Wielkopolsko-Kujawska, Polska). *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **14**: 159–169.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.3979779>



This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Otrzymano (received): 7 September 2025
Zaakceptowano (accepted): 10 November 2025